

Trafikverket, Nationell
sambandsplanering
TRV 2020/131663

Nytt utpekande av riksintressen för trafiklagens anläggningar

Nackas yttrande över Trafikverkets remissunderlag

Nacka kommun väljer härmed att yttra sig över Trafikverkets remiss avseende översyn av riksintressen. Kommunen finner det anmärkningsvärt att Trafikverket (eller länsstyrelsen i Stockholms län) inte har kontaktat kommunen, särskilt då föreslagna utpekanden påverkar Nackas stadsutveckling i hög grad. Nacka kommun har viss förståelse för att Trafikverket inte kan sätta sig in i alla lokala förhållanden i landet. Det hade dock varit relativt enkelt att ta reda på grundläggande fakta från tidigare genomförda processer och avtal, inte minst de fall där Trafikverket själva varit en aktiv part och avtalstecknare.

Föreslagna riksintressen: Bergs oljehamn och väganslutning från väg 222/Vikdalsvägen/Skönviksvägen

Trafikverket föreslår att befintliga Bergs oljehamn ska vara en ”Hamn av central betydelse”, vilket är ett nytt riksintresseutpekande. Varken remissunderlagets kriterier eller de generella funktionsbeskrivningarna ger några tydliga motiv till förslaget. Nacka kommun motsätter sig över huvud taget detta förslag, inklusive vägen dit från väg 222, via Nacka trafikplats, som också föreslås bli ett riksintresse. Petroleumverksamheten ska avvecklas med bakgrund i ingångna avtal. Kommunen utvecklar argumenten nedan.

Bergs oljehamn och depåanläggning

Nacka kommun vill upplysa Trafikverket om de grundläggande förutsättningar som råder enligt ingångna avtal avseende petroleumverksamheten på Bergs gård, som området kallas. Nacka kommun äger marken där oljehamnen och depån ligger och har enligt ett tomrättsavtal upplåtit marken till verksamhetsutövaren Circle K Sverige. Depå- och hamnverksamhet med oljebaserade produkter har bedrivits på platsen sedan slutet av 1950-talet. Kommunen sade upp tomrättsavtalet som skulle upphöra den 31 december 2018, varpå verksamhetsutövaren överklagade uppsägningen på formella grunder. Därefter följde en rättsprocess mellan Nacka kommun och Circle K Sverige AB. Dessa processer landade i

att parterna i slutet av 2018 kom överens om villkoren för anläggningen enligt ett förliknings- och arrendeavtal. Avtalet slår fast att hela anläggningen inklusive hamnen enbart ska vara inriktad på avveckling från och med den 1 januari 2034. Nacka kommun kommer sedan, enligt avtalet, tillträda området från och med 1 januari 2037. Kommunen har för avsikt att utveckla området med blandad stadsbebyggelse för omkring 2000 bostäder, verksamheter, förskolor och service.

Enligt Trafikverkets funktionsbeskrivning betecknas Bergs oljehamn som ”hamn av central betydelse”. Trafikverkets beskriver att detta exempelvis kan vara hamnar som bedömts kunna utgöra ersättning för andra hamnar eller på något sätt kan användas för att avlasta landinfrastrukturen. Nacka kommun ställer sig frågande till på vilket sätt Bergs oljehamn skulle vara en hamn av central betydelse och undrar vilka hamnar som Bergs oljehamn bedöms kunna ersätta, eller på vilket sätt hamnen ska avlasta landinfrastrukturen? Nacka kommun förstår inte motivet till att Trafikverket vill göra oljehamnen till riksintresse för en så kort tidsperiod och Nacka kommun motsätter sig därför förslaget kraftfullt. Detta riskerar att förhindra eller kraftigt försvåra Nackas planerade utveckling av området Bergs gård. Depå- och hamnverksamheten kommer att upphöra och det är reglerat. Det föreligger därmed inga skäl att ange denna som hamn av central betydelse då denna ska avvecklas. Det är därför att föredra att Trafikverket istället fokuserar på det verksamhetsutövarens eventuella nya lokalisering av depå- och hamnverksamhet.

Väganslutning till Bergs oljehamn

Eftersom Nacka kommun inte anser att hamnen ska vara av riksintresse motsätter sig kommunen även Trafikverkets förslag om att vägen till och från hamnen ska vara av riksintresse. Om Trafikverkets vägsträckningsförslag grundar sig på var farligt godstransporter är tänkta att färdas, vill kommunen upplysa om att en ny vägsträckning ska byggas mellan Skönviksvägen och Skvaltans trafikplats 2021. Trafikverket ska även, i enlighet med ingångna avtal, bygga om trafikplatsen till en fullständig trafikplats med början våren 2022 (se kartbilaga). När dessa åtgärder är genomförda kommer farligt godstransporter med lastbil till och från Bergs gård färdas denna väg och inte via Nacka trafikplats. På sikt kommer dessutom Nacka trafikplats att stängas för allmän fordonstrafik inklusive farligt godstransporter, som en del av projekt Mötesplats Nacka. En ansökan om förändrat farligt godsvägnät i Centrala Nacka har lämnats in till länsstyrelsen i Stockholms län 2019.

Bakgrundsbeskrivning av Mötesplats Nacka

Mötesplats Nacka innebär en överdäckning av väg 222, flytt av densamma, åtgärder kring tre trafikplatser och anläggande av bussterminal i framtida bytespunkt med anslutning till slutstationen på tunnelbanan i Nacka. Detta planeras i enlighet med *”Principöverenskommelse avseende Nacka centrums bytespunkt samt resultat av genomförd åtgärdsvalstudie för samordnad trafikplanering centrala Nacka”*. Principöverenskommelsen undertecknades våren 2017 av parterna Stockholms läns landsting (numera Region Stockholm), Nacka kommun och Trafikverket. Ett finansieringsavtal avseende trafikplatserna Kvarnholmen och Skvaltans

tecknades mellan parterna Trafikverket region Stockholm och Nacka kommun i slutet av 2016. Samtliga ovan nämnda åtgärder är en naturlig följd av 2013 års stockholmsöverenskommelse (*Överenskommelse om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län med parterna Staten, Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Solna stad, Järfälla kommun och Nacka kommun, 2014*) samt den regionala Överenskommelse om trafikering av ostsektorn, som undertecknades den 1 juli 2014 av parterna Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Värmdö kommun och Nacka kommun.

Föreslagen anläggning av riksintresse i Stockholms län, väg framtida: "Östlig förbindelse"

Nacka kommun undrar hur det föreslagna preciserade riksintresset för Östlig förbindelse ska tolkas. Så vitt kommunen kan bedöma är det samma kartmaterial som Trafikverket Region Stockholms har skickat på remiss våren 2020. Kommunen ställer sig generellt positiv till Östlig förbindelse som sådan, eftersom den utgör en regionalt angelägen infrastruktur. Östlig förbindelse i kombination med tunnelbana till Nacka kan bidra till ökad tillgänglighet till och från kommunen, vilket i sin tur möjliggör fler bostäder och arbetsplatser i Nacka. Nacka kommun vill dock understryka att Trafikverkets föreslagna riksintresseprecisering med överdimensionerade skyddsområden ger oacceptabla konsekvenser för pågående och planerat stadsbyggande och i förlängningen försvårar det möjligheterna att klara tunnelbaneavtalet. Kommunen anser att det bästa vore om projekteringen av Östlig förbindelse kunde återupptas och slutföras, så att bygget av denna angelägna förbindelse kan genomföras under 2020-talet. Därmed skulle också Nackas bostadsåtagande enligt Stockholmsöverenskommelsen kunna uppfyllas, vilket borde ligga i statens intresse som ingående avtalspart.

Processen kring riksintresseprecisering driven av Trafikverket Region Stockholm har varit lång och utdragen och det förhindrar/försvårar kommunens stadsutveckling i ett av våra mest attraktiva lägen. Nacka kommun kräver att Trafikverket lämnar ett tydligt besked om hur hela processen – från och med aktuell riksintresseöversyn tills det att beslut fattas om att fastslå det preciserade riksintresset för Östlig förbindelse – ska gå till. Hur ser den interna beslutsgången ut mellan Trafikverkets nationella samhällsplanering och Trafikverket Region Stockholm gällande fastställelse av det preciserade riksintresset? Mer specifikt, vilken part slår fast exakt hur breda och djupa förbindelsens skyddsområden ska vara? När Trafikverket klargjort detta, förutsätter kommunen att Nacka kommun, tillsammans med Stockholms stad och Länsstyrelsen i Stockholms län bjuds in till dialog i frågan. Innan dess bör inget geografiskt utbredningsområde föreslås som riksintresse enligt Nacka kommun.

Övriga synpunkter

Saltsjöbanan är en regionalt viktig järnvägsförbindelse som betjänar många nackabor utmed dess sträckning. Nacka kommun har dock inga synpunkter på att den inte längre föreslås vara av riksintresse. Kommunen vill dock framhålla vikten av att Saltsjöbanan finns kvar och utvecklas. Saltsjöbanan är av stor betydelse för ostsektorns kollektivtrafik och ett

oerhört viktigt komplement till busstrafiken och tunnelbanan, inte minst för Slussen som målpunkt. Väg 222 mot Gustavsberg är och förblir en betydande öst-västlig vägförbindelse för fordonstrafik i Stockholms ostsektor. Kommunen har dock inga synpunkter på att den inte längre föreslås vara av riksintresse.

Namn
Ordförande
XX-nämnden

Namn
xx direktör
XX-nämnden